

Ouders over huiswerk

Rapport

1. Context

In het voorjaar van 2016 deed GO! ouders een bevraging bij ouders rond huiswerk. Huiswerk is namelijk één van de onderwijsgebonden thema's die het meest dagdagelijks de privésfeer van het gezinsleven binnendringt.

In de bevraging werd gefocust op de mate waarin ouders huiswerk zinvol vinden, wat ze vinden van de hoeveelheid huiswerk, welke rol zij als ouders opnemen, wat de school van hen verwacht en wat de school nog meer zou kunnen doen ter ondersteuning.

2. Gebruikte methode

De mening van ouders met betrekking tot huiswerk werd bevestigd aan de hand van een kwantitatief en een kwalitatief onderzoek. In dit rapport wordt telkens eerst de input van de kwantitatieve bevraging beschreven, waarna die aangevuld wordt met informatie uit de kwalitatieve bevraging.

Voor het kwantitatief onderdeel, werd online een bevraging via Limesurvey ontwikkeld om de mening van ouders omtrent huiswerk te leren kennen. Alle ouders uit het adresbestand van GO! ouders kregen een digitale uitnodiging om deel te nemen aan de bevraging. Hierbij is dus geen representativiteit nagestreefd.

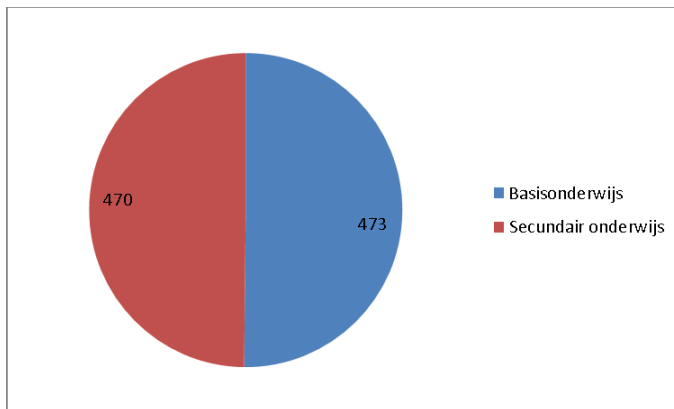
De uitgevoerde analyses op de data zijn basisanalyses aan de hand van Excel en Limesurvey. Er zijn met andere woorden geen statistische analyses uitgevoerd en er kan dus ook niet gesproken worden van wetenschappelijk onderzoek.

Voor het kwalitatief onderdeel werden focusgroepen georganiseerd bij ouders. Aan de hand van focusgroepen kon dieper ingegaan worden op de antwoorden van de onlinebevraging en zo konden antwoorden verduidelijkt, genuanceerd enz. worden.

Omdat er een reële kans is op ondervetegenwoordiging van bepaalde doelgroepen bij online bevragingen, werden voor de focusgroepen net die doelgroepen aangesproken. Op die manier wordt dus ook de stem van die moeilijker bereikbare groepen meegenomen in dit rapport. Concreet werd er 1 focusgroep georganiseerd met ouders in armoede en twee focusgroepen met ouders met een andere etnisch-culturele achtergrond.

3. Respons

De respons was groot bij de onlinebevraging. De bevraging werd 877 keer volledig ingevuld. Hiernaast waren er nog 160 onvolledig ingevulde bevragingen waarvan er 66 zijn meegenomen in de analyses. De verwerking van de bevraging is dus gebaseerd op 943 respondenten.

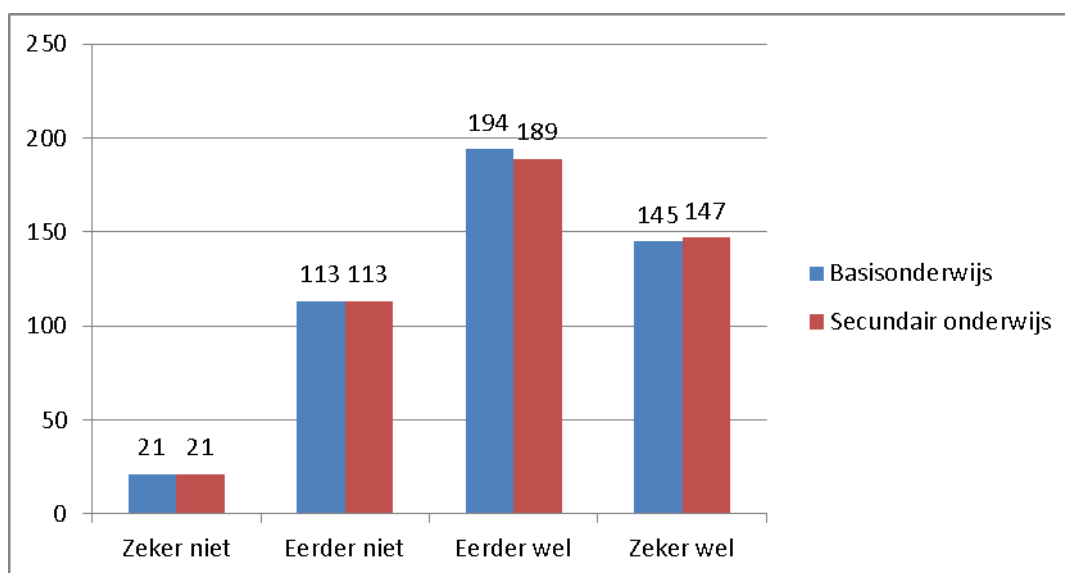
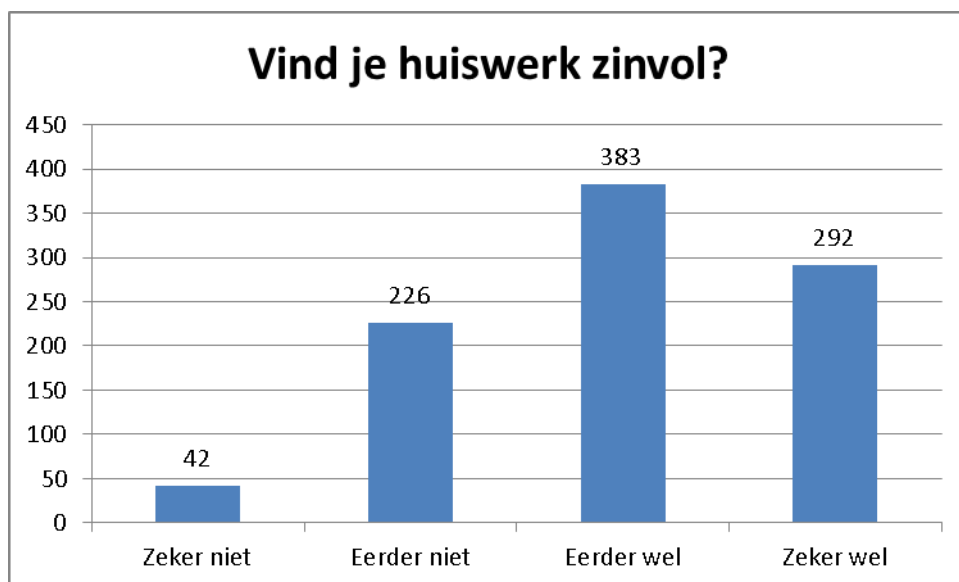

Er vulden ongeveer evenveel ouders met kinderen in het basisonderwijs de vragenlijst in, als dat er ouders met kinderen in het secundair onderwijs aan de bevraging deelnamen.

De onlinebevraging werd aangevuld met 3 focusgroepen. Eén focusgroep werd uitgevoerd bij ouders in armoede en 2 focusgroepen bij ouders met een andere etnisch-culturele achtergrond. In totaal kwamen op die manier 19 mensen aan het woord.

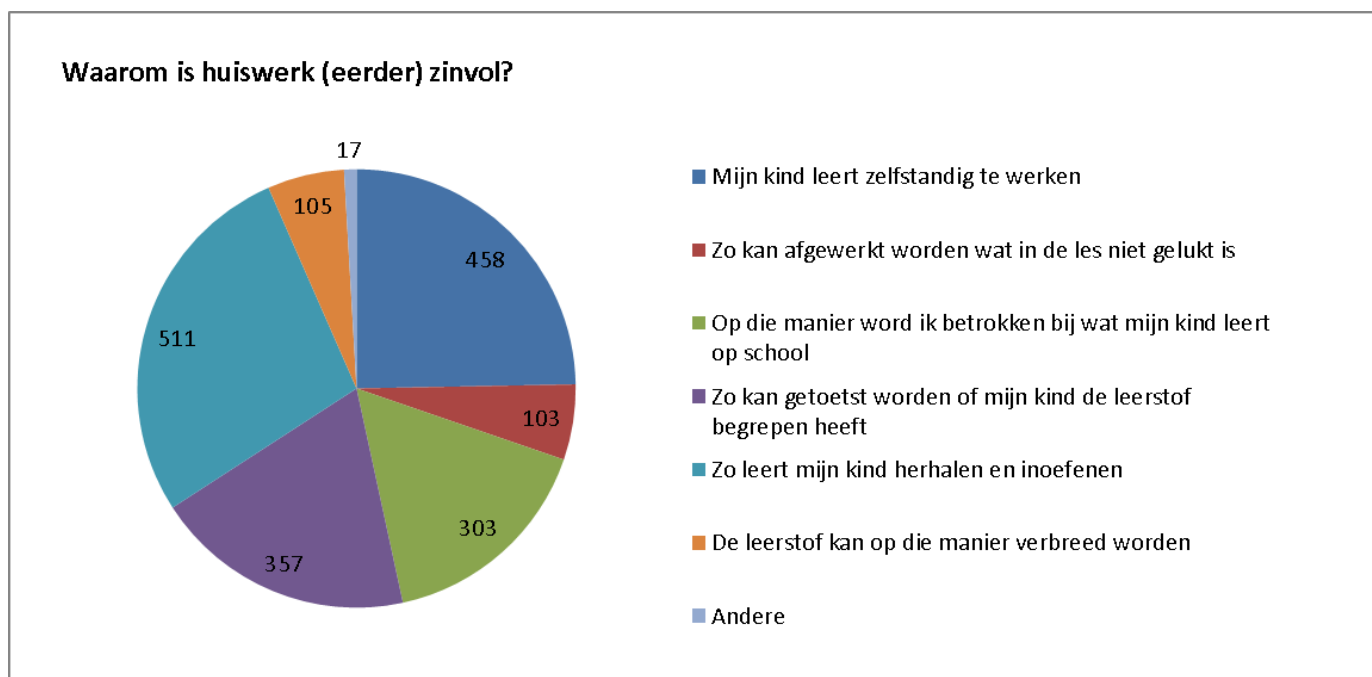
4. Resultaten

4.1 Vind je huiswerk zinvol?

De overgrote meerderheid van de ouders die deelnamen aan de bevraging geeft aan huiswerk eerder zinvol of zeker zinvol te vinden. Er is nauwelijks verschil in mening tussen ouders met een kind in het basisonderwijs en ouders met een kind in het secundair onderwijs.

4.1.1. Waarom is huiswerk zinnig?

Huiswerk dat kinderen leert herhalen en inoefenen komt op de eerste plaats te staan wanneer er gevraagd wordt waarom huiswerk zinnig is.

Ouders maken hier wel een onderscheid tussen bepaalde vakken waar herhalen en inoefenen nuttig is tegenover andere vakken waar inoefenen vooral in de lessen zou moeten gebeuren.

“Bepaalde dingen zoals lezen, tafels,... moet je thuis oefenen. Andere leerstof zou gezien en ingeoefend moeten worden tijdens de lessen”

Een andere reden waarom huiswerk zinnig is volgens ouders: kinderen leren zelfstandig werken. Leren plannen, discipline kweken, werkattitude aanleren, ... zijn allemaal vaardigheden die in verband gebracht worden met de toekomst. Het geven van huiswerk bereidt dus voor op het secundair onderwijs, hoger onderwijs en de arbeidsmarkt.

“Het creëren van een werkhouding die men in de toekomst ook nodig zal hebben zowel bij verdere studies als in een beroeps carrière.”

Huiswerk heeft daarnaast ook een belangrijke rol te vervullen bij het toetsen of de leerling de leerstof begrepen heeft.

“Huiswerk is essentieel om de leerstof goed te kunnen toepassen. Of het nu om kinderen gaat of om volwassenen: je moet de leerstof begrijpen.”

Ook tijdens de **focusgroepgesprekken** kwamen bovenstaande motivaties terug. Er werd vooral de klemtoon gelegd op het inoefenen en herhalen.

“Het is goed omdat ze thuis tijd hebben om extra te oefenen. Als ze ergens minder goed in zijn dan kunnen ze meer oefenen. Thuis kunnen ze dus herhalen wat ze in de klas zagen en de ouders kunnen hierbij helpen.”

Dit werd echter ook door een aantal ouders gerelativeerd.

“Inoefen oké, maar in beperkte mate. Als het alleen maar is om veel werk te geven, dan liever niet.”

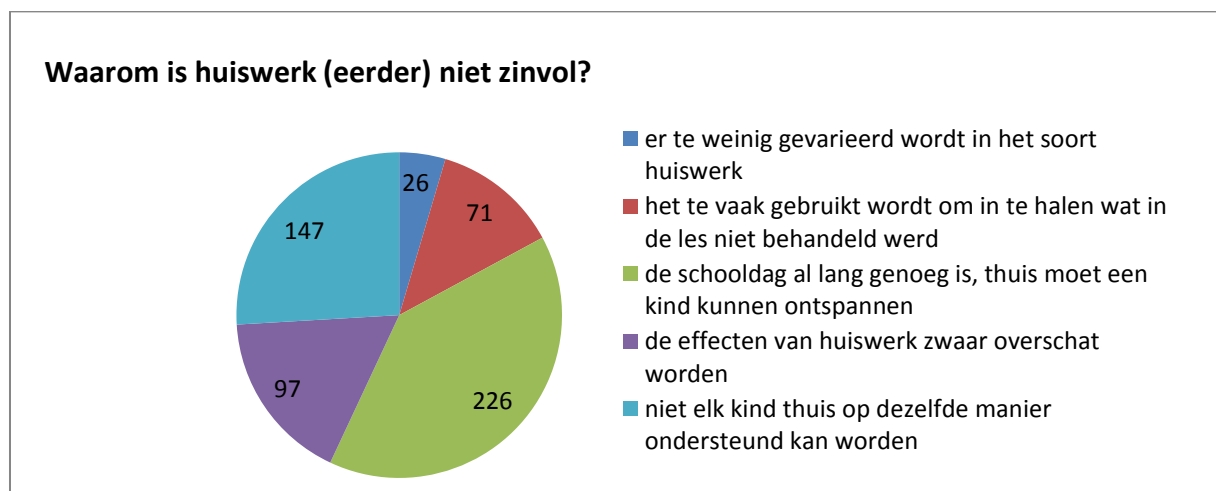
Sommige ouders uit de focusgroepgesprekken zien huiswerk als een teken van een kwaliteitsvolle school of zien risico's als een school geen huiswerk geeft.

“Scholen zonder huiswerk, zijn dat goede scholen? Van die kinderen mag je geen universiteit verwachten.”

“Sommige scholen geven geen huiswerk, maar hoe kan je dan voorbereiden naar middelbaar of naar universiteit? Want wat als je 6 jaar geen huiswerk meekrijgt?”

“Huiswerk moet opgebouwd worden. Je kan niet van het ene moment niet zeggen ‘nu krijg je huiswerk’. Als je dit pas in het 4e leerjaar aanreikt, hoe ga je dat uitleggen? De uren van de kinderen zijn dan al verdeeld over voetbal, tennis, ...”

4.1.2. Waarom is huiswerk niet zinvol?

In de eerste plaats vinden ouders dat de schooldag al lang genoeg is en dat er thuis tijd moet zijn voor ontspanning. Enerzijds omdat kinderen moeten kunnen buiten spelen met vriendjes, sporten, naar de muziekschool gaan, Kortom, een kind moet echt kind kunnen zijn. Daarnaast mag niet uit het oog verloren worden dat kinderen ook leren uit hobby's en buitenspelen.

“Het is aangetoond dat huiswerk weinig meerwaarde heeft. Zeker in het middelbaar moeten leerlingen vaak hobby's – waar ze uiteindelijk talenten ontwikkelen die veelal op school niet aan bod komen – en sport laten vallen omdat ze teveel huiswerk hebben terwijl ze uiteindelijk veelal al 8 uur op school werkten.”

Anderzijds is het zo dat huiswerk een grote druk legt op het kind en de rest van het gezin.

“Ik zou willen dat er rekening gehouden wordt dat kinderen reeds een ganse dag op school zitten en als ze dan nog een pak huiswerk moeten maken 's avonds blijft er niet veel quality time meer over voor het gezin of andere zaken.”

Een andere belangrijke reden waarom ouders huiswerk niet zinvol vinden, is omdat niet elk kind thuis op dezelfde manier kan ondersteund worden.

“Huiswerk is discriminerend. Alle leerlingen verdienen gelijke onderwijs- en leerkansen. Veel kinderen krijgen thuis geen ondersteuning bij het maken van hun huiswerk. Vanaf dat huiswerk de punten of het onderwijsleerproces beïnvloedt, hebben zij dus minder kansen dan een leerling die thuis wel goed ondersteund wordt.”

“Huiswerk versterkt de sociale ongelijkheid en dat willen we toch vermijden?”

Ook tijdens de **focusgroepgesprekken** werd vooral gewezen op de behoefte van kinderen aan vrije tijd na een lange schooldag en op het feit dat huiswerk de ongelijkheid kan versterken.

“De hoeveelheid huiswerk is soms te veel, vaak zijn de kinderen veel te laat bezig, er is weinig tijd voor vrije tijd.”

“Huiswerk is niet nodig. Kinderen spenderen al superveel tijd op school en daar wordt al genoeg geoefend. Laat kinderen gewoon kind zijn.”

“Huiswerk zou niet op punten moeten staan. Sommige kinderen moeten het soms helemaal alleen doen. Kinderen begrijpen het dan niet en krijgen slechts 2 punten. Kinderen waarvan ouders helpen snappen het misschien ook niet maar krijgen wel meer punten.”

“Huiswerk is niet eerlijk. Sommige ouders komen pas heel laat thuis.”

“Moest mijn kind heel veel huiswerk meekrijgen, dan vraag ik me af of er niet genoeg tijd was tijdens de lessen? Hebben ze hun tijd verprutst met 1 of andere uitstap.”

4.1.3 Conclusie

Wanneer ouders gevraagd worden of ze huiswerk zinvol vinden, geeft 72% van de ouders aan huiswerk (eerder) zinvol te vinden. De vraag waarom huiswerk al dan niet als zinvol ervaren wordt, levert een veel genuanceerder beeld op.

Zowel de ouders die huiswerk eerder zinvol vinden als degene die huiswerk eerder als zinloos omschrijven, sommen enkele aandachtspunten op.

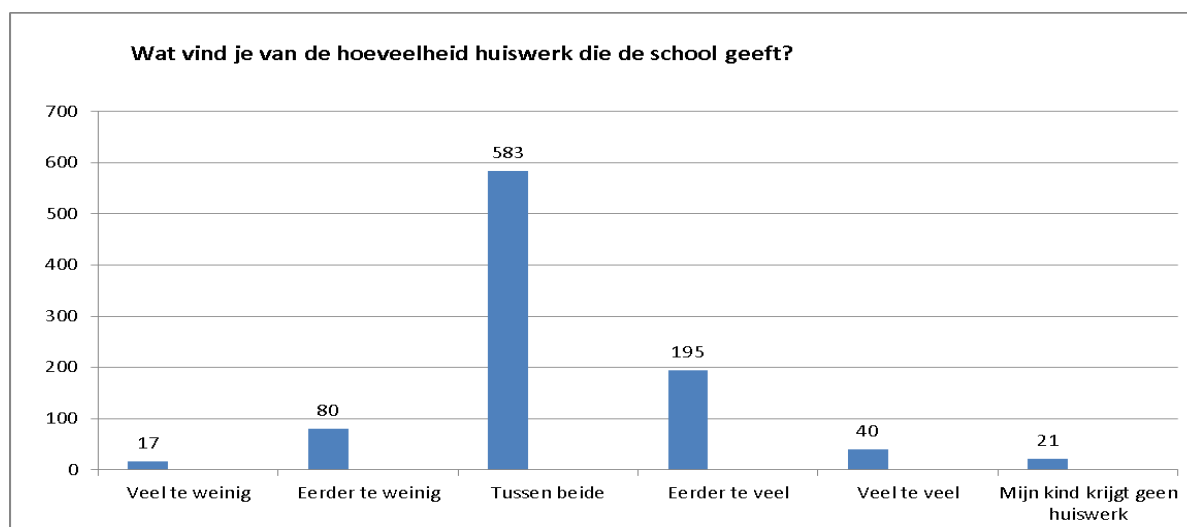
Huiswerk wordt vaak zinvol of zinloos ingeschat al naargelang er rekening gehouden werd met de capaciteiten, interesses, ... van de individuele leerling. Daar zijn de scholen/leerkrachten volgens ouders nog iets te weinig mee bezig.

“Mijn zoon is zeer tevreden dat hij nu minder en haalbare huistaken heeft dan in zijn vorige school. Dit geeft een positievere invloed op de gezinssfeer.”

Om huiswerk echt zinvol te maken, vragen ouders aandacht voor een directe link met de lessen. Kinderen kunnen ook pas leren uit huiswerk wanneer het wordt nagekeken en opgevolgd in de les.

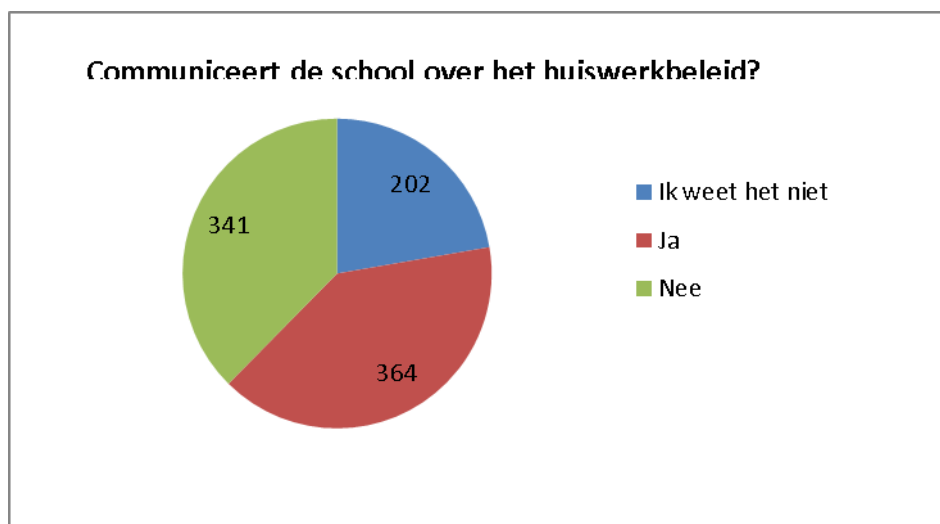
“ ... jammer genoeg wordt niet alle huiswerk door de leerkrachten nagekeken! Dan durven sommige kinderen niet opmerken dat ze iets niet begrepen of verkeerd ingevuld hebben en dan is het niet nuttig huiswerk te geven natuurlijk !”

4.2 Wat vind je van de hoeveelheid huiswerk?

Het merendeel van de ouders vindt de hoeveelheid huiswerk vrij goed.

4.3 Communiqueert de school over het huiswerkbeleid?

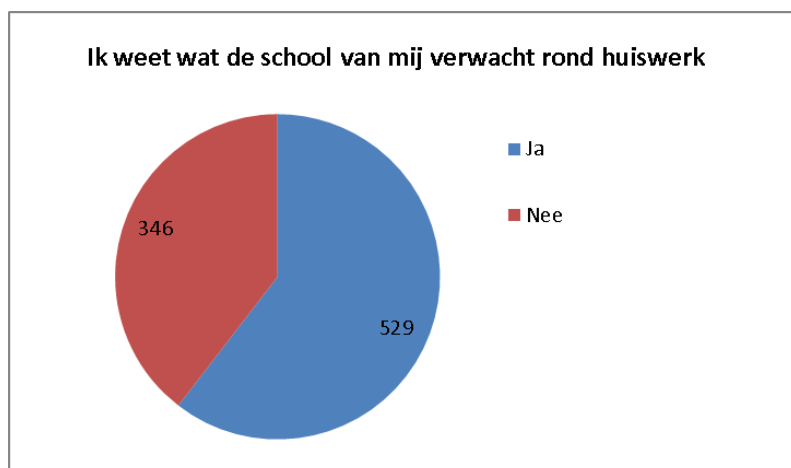
Er zijn bijna evenveel ouders die aangeven dat de school niet communiceert (37%) als dat er ouders zijn die aangeven dat de school communiceert over het huiswerkbeleid (40%). Daarnaast is er nog een relatief grote groep van ouders (22%) die niet weet of de school communiceert.

De ouders geven aan dat het sterk afhankelijk is van leerkracht tot leerkracht of er gecommuniceerd wordt over het huiswerkbeleid of niet. Als er gecommuniceerd wordt, dan is dat vaak via Smartschool of de agenda. In een aantal scholen krijgen de ouders bij het begin van het schooljaar uitleg op een infoavond. De ouders die geen informatie ontvangen over het huiswerkbeleid vinden dit jammer. Ze willen graag informatie over de gebruikte methode, de tijd die kinderen moeten besteden aan het huiswerk, of ze zelf als ouder mogen helpen, hoe de opvolging van het huiswerk gebeurt enz.

Verschillende ouders die deelnamen aan de **focusgroepgesprekken** hadden negatieve ervaringen met Smartschool.

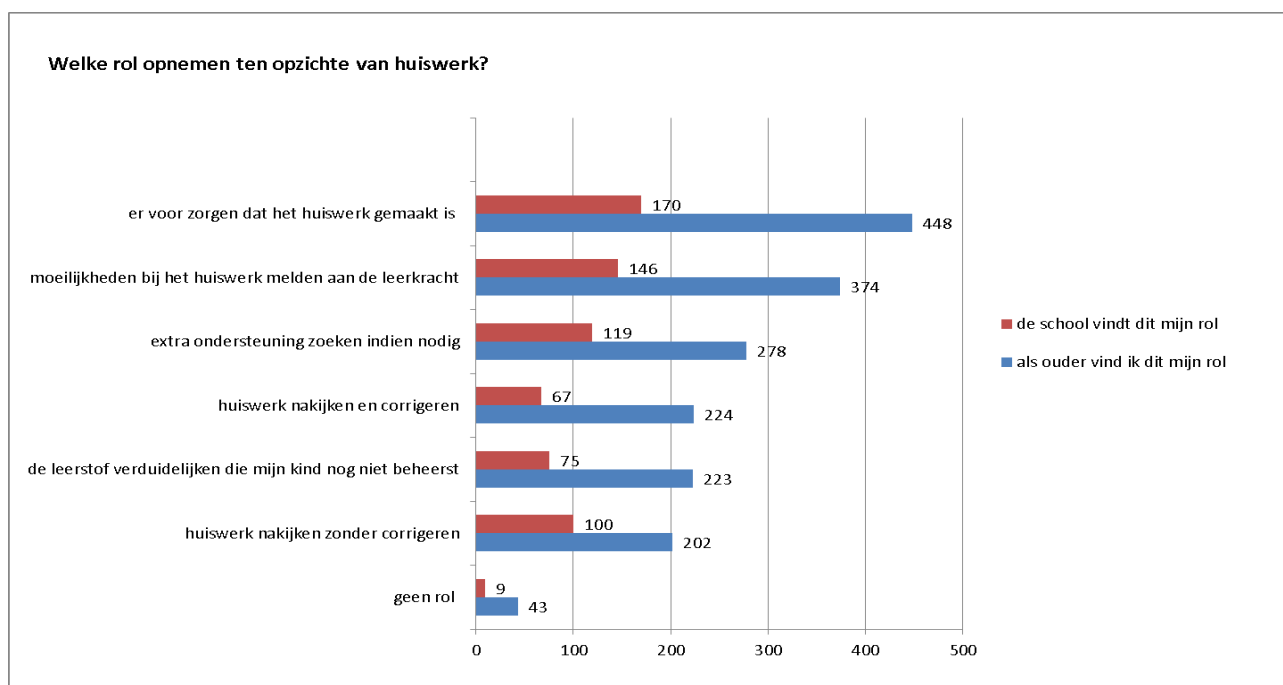
“Smartschool wordt soms gebruikt om pas heel laat huiswerk te communiceren. Ik moet soms mijn kinderen 's avonds terug wakker maken om extra huiswerk te maken dat net is doorgegeven via Smartschool. Dat zou moeten verboden zijn. En wat met mensen die geen computer hebben of die zelf ook vroeg gaan slapen?”

4.4. Ken je de verwachtingen van de school?

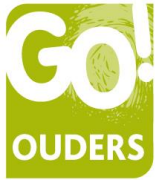

Het is opvallend dat bijna 40% van de ouders niet weet wat de school van de ouders verwacht met betrekking tot huiswerk.

4.5 Wat is de rol van de ouders ?

Ouders vinden het vooral hun taak om ervoor te zorgen dat het huiswerk gemaakt is en om eventuele moeilijkheden te melden bij de leerkracht. Ze gaan er tegelijk van uit dat dit ook de rollen

zijn waarvan de school verwacht dat ouders ze opnemen. Het lijkt erop¹ dat ouders iets meer geneigd zijn om het huiswerk te corrigeren dan dat ze denken dat de school dat van hen verwacht. Ze geven aan dat de school iets meer verwacht van na te kijken zonder te corrigeren.

Het aantal ouders dat vindt dat ze geen rol te spelen hebben in het huiswerk van hun kinderen is klein.

Ook de ouders die de verwachtingen van de school niet kennen, zien het als hun rol om vooral ervoor te zorgen dat het huiswerk gemaakt is en om het te melden aan de leerkracht als er moeilijkheden zijn.

Bij de **focusgroepgesprekken** was er een verscheidenheid aan meningen over de rol van ouders met betrekking tot huiswerk. De meeste ouders zien het als hun taak om ervoor te zorgen dat het huiswerk gemaakt is. Ze hebben het dan vooral over het creëren van een rustige omgeving waar kinderen kunnen huiswerk maken.

“Ik zorg voor een rustige omgeving waar het kind huiswerk kan maken. Maar met meerdere kinderen is dat niet simpel. Ik zet de tv uit, zorg voor zo weinig mogelijk lawaai en laat de kleintjes in de tuin spelen. Want anders willen de jongere kindjes ook graag meedoen met huiswerk.”

Een aantal ouders zien voor zichzelf een grote rol weggelegd.

“Als ik als ouder niets doe, dan gaat mijn kind het niet aankunnen.”

“De rol van de ouder is heel belangrijk, zonder ouders haalt het kind het niet.”

“Uw kind moet toch thuis al wat inoefenen, zodat hij geen achterstand heeft. Je kijkt huiswerk toch na en verbetert dat. Je gaat toch geen blad terug meegeven met allemaal foute antwoorden. Als je kind dan 0/20 heeft, is dat heel slecht voor zijn zelfvertrouwen. Dat doe je toch niet.”

“Huiswerk zou beter niet op punten staan, want anders maken ouders het gewoon. Maar je bedriegt uzelf en je kind ermee, je kind leert er niets mee.”

Andere ouders zien voor zichzelf een beperktere rol. Een aantal ouders vinden dat ze geen rol te spelen hebben.

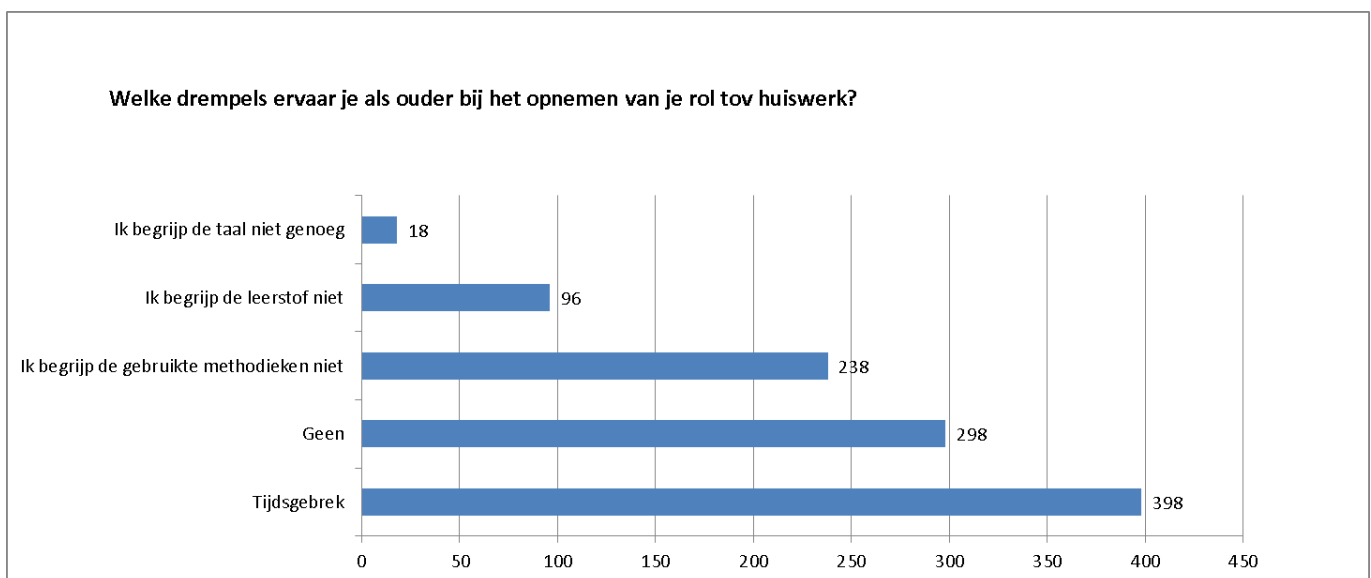
Ik probeer wel leerstof te verduidelijken als mijn kind het niet begrijpt. Het kan soms handig zijn als een kind het op een andere manier eens hoort. Maar soms raakt een kind er ook mee in de war.

¹ Het gaat hier niet om een statistisch getoetst verband, het is slechts een interpretatie op basis van bovenstaande grafiek.

Als ik het huiswerk nakijk, zeg ik het wel als er ergens een fout staat, maar ik verbeter het niet zelf. Dat vind ik de taak van de juf of meester.

Ik heb geen rol te spelen bij het huiswerk, ze maakt haar huiswerk op school. Ik teken enkel de agenda.

4.6 Welke drempels ervaar je als ouder?

Een eerste drempel die ouders aangeven is het hebben van onvoldoende tijd te om hun kind te ondersteunen bij het huiswerk. De redenen hiervoor zijn divers: een ander kind dat aandacht vraagt, er alleen voor staan, te drukke job, huiswerk dat te laat wordt gegeven en moeilijk kan ingepland worden ...

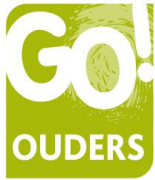
Daarnaast ervaart ook een deel ouders geen drempels. Ze zien bijvoorbeeld voor zichzelf geen rol weggelegd bij huiswerk, het kind vraagt geen hulp, ...

Het niet begrijpen van de gebruikte methodieken omdat ouders het zelf anders hebben aangeleerd, omdat de leerkracht hierover niet communiceert, ... neemt een derde plaats in. Dit leidt vaak tot de angst om verwarring te zaaien.

“Het is soms moeilijk in te schatten op welke manier kinderen de leerstof aangeleerd krijgen. Opletten dat je niet in het vaarwater van de leerkracht komt en dat je je kinderen niets foutief/anders aanleert.”

Het niet begrijpen van de leerstof blijkt dan weer sterk afhankelijk te zijn per vak.

“Als ouder ben je niet in alle vakken even sterk, dit vind ik een belemmering.”

Bekijken we de grafiek in zijn geheel, dan geeft meer dan 2/3 van de ouders aan moeilijkheden te ervaren bij het opnemen van hun rol bij het huiswerk.

In het kwalitatieve luik van de onlinebevraging komt ook sterk naar voor dat heel wat ouders weerstand van hun kind ervaren als drempel. Kinderen geven aan dat ze geen hulp willen, er ontstaan ruzies over huiswerk, ... Kinderen maken het hun ouders soms moeilijk om hulp te bieden.

“Grote weerstand van mijn kind om eraan te beginnen met ruzies tot gevolg omdat ze het moeten maken.”

Ook tijdens de **focusgroepgesprekken** komt de weerstand van het kind vaak aan bod. Bij veel ouders is taal ook een probleem. Enerzijds zijn het dan anderstalige ouders die de leerstof en/of de methodieken niet begrijpen omdat ze een andere moedertaal hebben. Anderzijds zijn er ouders die aangeven dat ze het moeilijk vinden hun kind te ondersteunen bij taalvakken.

“Als je een andere taal spreekt, ga je de leerstof en de methodieken ook niet kunnen begrijpen. Eigenlijk zouden die kinderen op school meer aandacht moeten hebben, bv. door de zorgjuf in plaats van ze direct naar het buitengewoon onderwijs te sturen.”

“De taal is niet altijd makkelijk om te helpen bij het huiswerk”.

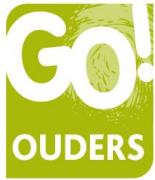
“Ik begrijp de leerstof niet: Frans is moeilijk, andere talen zijn moeilijk.”

“We moeten opletten met vanzelfsprekendheden: mama’s en papa’s kennen het huiswerk wel en helpen wel. Maar we vergeten dat ze soms zelf hun school niet hebben afgemaakt.”

4.7 Wat kan de school doen zodat ouders hun kind beter kunnen ondersteunen?

Het merendeel van de ouders geeft aan dat ze meer willen geïnformeerd worden als ouders. Ze willen hierbij graag informatie over de gebruikte methodieken, over het doel van het huiswerk, hoe lang de kinderen eraan moeten werken, wat er van ouders verwacht wordt enz. Hiernaast zijn ouders vragende partij om als ouder contact te kunnen opnemen met de leerkrachten als ze vragen of bezorgdheden hebben. Vaak willen ouders sneller reactie dan te wachten tot het eerstvolgende oudercontact.

Daarnaast vragen ouders om de huiswerken anders te organiseren. Ze geven hierbij een aantal voorstellen: betere afstemming tussen de leerkrachten onderling, de leerlingen hun huiswerk zelf laten plannen door een weekplanning te voorzien voor huiswerken enz. Ze vragen aandacht voor de gevolgen van het digitaal huiswerk: niet iedereen heeft een computer of internet (en zeker niet bij de grootouders waar kinderen na schooltijd soms opgevangen worden), je moet soms tot 's avonds laat

Smartschool in de gaten houden of er geen extra huiswerk is enz. Een aantal ouders vragen ook om behoedzaam om te gaan met het geven van groepswerken. De praktische organisatie en gevolgen hiervan geven soms een zware belasting op het gezinsleven.

Een andere manier waarop de school beter kan ondersteunen is door meer begeleiding te voorzien voor de kinderen. Dat gaat dan over duidelijkere informatie meegeven aan de leerlingen over het huiswerk, het bv. in de klas al eens samen bekijken, extra ondersteuning of bijlessen kunnen vragen aan de leerkrachten enz.

Tot slot geven ouders aan dat de school beter zou kunnen ondersteunen door geen of minder huiswerk te geven. Kinderen verdienen ontspanning na een hele dag op school, hebben andere activiteiten en hobby's waar ook nog tijd moet voor zijn enz. Nogal wat ouders stellen voor om in het weekend en op woensdag geen huiswerk te geven.

De ouders die deelnamen aan de **focusgroepgesprekken** geven ook een aantal voorstellen. Ze zijn gelijklopend met de voorstellen van de ouders uit de onlinebevraging. Ten eerste zijn er de ouders die graag meer begeleiding willen voor hun kind.

“Waar ze het moeilijk mee hebben, moeten ze extra als huiswerk meekrijgen.”

“Ik zou eventueel om extra huiswerk vragen omdat mijn kinderen altijd snel klaar zijn.”

“Ik zou meer oefeningen vragen voor toetsen

Andere ouders zouden minder of geen huiswerk meer willen.

“Ik vind dat ze huiswerk moeten afschaffen, het is te veel. 's Avonds moeten de kinderen de school van zich af kunnen zetten. Wij willen ons werk ook van ons kunnen afzetten.”

“Beperk het huiswerk. Het moet efficiënt zijn: herhalend en verdiepend.”

Tot slot zijn er de ouders die aangeven dat de leerkrachten te weinig communiceren.

“Leerkrachten communiceren niet genoeg.”

“Het hangt ook vaak af van de leerkrachten. De leerkrachten communiceren onderling niet, iedereen doet maar wat. Een kind komt het volgend schooljaar bij een andere leerkracht terecht.”